

Můj strýček, zárný vzor všech ctností,
 když cítil v zádech zubatou,
 chtěl pádný důkaz oddanosti
 a to byl nápad nad zlato.
 Příklad snad pro leckoho vhodný,
 jenže ta nuda žít den po dni,
 bdít dokonce noc za nocí
 jen s ním a s jeho nemocí!
 Ta podlost vmlouvat se přízni
 takové živé mrtvoly,
 hlídat, co ji kdy zabolí,
 co má brát nebo po čem žízni,
 a při tom všem div nebrečet:
 Kdy už tě ksakru vezme čert!

To v dostavníku létlo hlavou
 větroplachovi nad jiné,
 kterému Zeus přiřkl právo
 dědit, co zbylo v rodině. —
 Přátelé, vzácně opravdoví
 k mé Ludmile a k Ruslanovi,
 z úcty k vám neopominu
 představit svého hrdinu:
 Oněgin, přítel velmi blízký,
 narozen v městě nad Něvou,
 kde křtem či aspoň návštěvou,
 čtenáři, jistě jste se blýskli . . .
 i já tam žil všem na očích,
 jenže mně prospívá spíš jih.

Hrdinův otec, ač měl dluhy,
 odmítal příjmy z úplatků,
 pořádal plesy, držel sluchy,
 žil na nebeskou oplátku.
 Osud vzal syna pod svá křídla:
 MADAME se v Evženovi zhlídla,
 potom ji vystřídal MONSIEUR . . .
 drahoušek občas nesnes je.
 Pečlivá guvernantka v kutně,
 ten ubožák MONSIEUR L'ABBÉ
 dítě, hrou vzdychky zesláblé,
 neučil víc, než bylo nutné,
 nekázal mu a velmi rád
 s ním denně prošel Letní sad.

Když nastal v známém koloběhu
 čas příslibů a závratí,
 čas štědrý na teskníci něhu,
 MONSIEUR se octl za vraty.
 Evžen měl volnost: přišel den, kdy
 v obleku londýnského DANDY
 a s módní loknou na spánku
 poznal svět — jeho smetánku.
 Ovládal tance od a do zet,
 uměl psát, mluvit francouzsky,
 klanět se, špinit ubrousky,
 žádným FAUX PAS sál nepopouzet.
 Co ještě chcete? Společnost
 nadchl tak roztomilý host.

Evženův zapadlý kraj světa
 byl koutek ryzí svěžesti,
 komu chuť na víc vzala léta,
 mohl by mluvit o štěstí.
 Dům odsunutý do ústraní
 stál v klínu provoněných strání
 nad bystrou říčkou. Lučiny,
 hrající všemi odstíny,
 svou zlatou rozlily až k nebi,
 vesničky kvetly, hrstky stád
 bloudily po svazích a sad
 pod spleť hustolisté klenby
 dopřával konejšivý stín
 dryádám věčně tesknícím.

Zámeček, pravé panské sídlo,
 byl stavěn blahé paměti
 s tou důkladností, v níž se zhlídlo
 nejedno moudré století.
 Tapety s ptáky, s květinami,
 portréty carů, zlaté rámy,
 vysoký štukovaný strop,
 kachlová kamna z různých dob.
 Zub času vykonal své dílo,
 všechny ty krásy zvetšely,
 jenomže mému příteli
 to ani trochu nevadilo:
 jak s módou, tak i bez módy
 měl k nudě stejné důvody.

Vybral si komnatu, kde strýček,
 starostatkářsky zarytý,
 lál mouchám, pátil kopy svíček
 a klíčnici čet levity.
 Podlaha z dubového dřeva,
 pohovka, stůl, skříň zprava, zleva,
 a nikde stopa inkoustu.
 Ve skříních džbány od moštu,
 likéry vlastní značky VŠEVĚD
 s načatým prvním od kraje,
 blok na příjmy a výdaje,
 kalendář osmnáct set devět:
 strýček byl pilný, nesved by
 víc času marnit u četoy.

Oněgin na trůnu svých statků
 jen tak a z žádné zásady
 usoudil, že dá do pořádku
 ekonomické základy.
 Sám, odkázaný na svou hlavu,
 odzvonil robotnému právu,
 nastolil obrok za půdu;
 nevolník vděčil osudu;
 souseda, který nadosmrti
 chtěl výhodně žít postaru,
 přived tím činem do varu,
 druhý se ušklíb, třetí, čtvrtý
 jak jeden muž ho zavrhl:
 je nebezpečně potrhlý.

„Kam zase? S básníky je peklo.“

„Už, Oněgine, pojedu.“

„Jed', aby ti nic neuteklo.

To tě zve tolik sousedů?“

„Jen Larinovi.“ „Podívejme . . .

Večer co večer vždycky stejně
marnit čas, to ti nevadí?“

„Vůbec ne.“ „Ty máš nápady!

Znám to jak z vlastní zkušenosti . . .

(poslouchej) . . . crnk! . . . děj začíná:

typická ruská rodina,

horlivá snaha uctít hosty,

ovoce v cukru, debata

co děšť, co len, co telata . . .“

*→
nemí a ten
Alod*

„No a? Co znamená ten seznam?“

„Děsivou nudu, rozumíš . . .“

„Já zas nic hnusnějšího neznám
než svět tvých snobů . . . snesu spíš
prostý dům . . .“ „Není nad idyly . . .

Dost, všechno jsme si vysvětlili,

jed', i když nejsem zrovna rád . . .

A neměl bys mi ukázat

svou Phyllidu, tu zbožňovanou,

ci vkrádá se ti do pera,

do úvah, snů et cetera? . . .

Představíš mi ji?“ „Chtěl bys?“ „Ano.“

„Moc rád.“ „Kdy?“ „Dneska. Určitě

s radostí přivítají tě.

Hned jedem . . .“

Jeli tedy spolu.

Přijeli. Pár slov na pozdrav

a zvou je k rodinnému stolu,

jak káže starý zvyk a mrav.

Hned častují je víc než zdrávo

nezbytnou brusinkovou šťávou

a nabízejí ovoce

v cukru i v medu, jak kdo chce . . .

.
.
.
.
.
.

V kočáře úzkou polní cestou

ozlomkrk domů spěchají.

Není to slušné, ale přesto

poslechnem si je potají.

„Co pořád zíváš, Oněgine?“

„Ze zvyku.“ „Ne, dnes je to jiné,

nudíš se obzvlášť . . .“ „To snad ne . . .

Andrjuško, přidej! . . . Ostatně

spal bych, tak zívám . . . Unavila

mě expedice do kraje.

Ta paní Larinová je

naivní, ale jinak milá . . .

Jen kdyby to šlo bez šťávy,

v tom množství to je o zdraví . . .

Poslyš, a Taťjana je která?“
 „Ta zamlklá a pobledlá
 jak Světlana, co od večera
 na chvilku oči nezvedla.“
 „Snad nemáš rád tu plavovlasou? . . .
 Já bych se nadchl touhle krásou,
 kdybych byl básník jako ty.
 Ta Olga je vzor prázdnoty,
 má vandyckovsky zdravé rysy,
 je červená a tváří se
 jak hloupá placka měsíce,
 co nad námi tak hloupě visí . . .“
 Vladimírovi ztuhly rty
 a mlčel jako zarytý.

Že Oněgin byl u Larinů,
 to zaujalo nadlouho
 sousedy, schopné ve svém mlýnu
 vzít na přesýpky kdekoho.
 Těch dohadů, těch klípků, řečí,
 zpráv od pramene, zpovzdálčí,
 pravd, nepravd, nalíc, naruby:
 Taťjana chystá zasnuby . . .
 Ti zkušenější, ostřílení,
 usuzovali hloubavě,
 že už je ruka v rukávě
 a že se čeká na prsteny . . .
 S kým Olga přijde pod čepec,
 to byla dávno jistá věc.

Taťjanu náhle zahrnuly
 přívally pomluv . . . naoko
 hnětly ji, proti její vůli
 však probouzely hluboko
 ve skrytu duše slastný pocit:
 čas lásky dozrával a procit.
 Tak zeleň v zrnú ukrytá
 pod dechem jara procitá.
 Sny vzněcované marnou touhou,
 stesk prázdnu něhou jitřený
 dychtily po naplnění . . .
 srdce už dávno pro někoho
 potají stýskávalo si . . .
 čekalo dávno . . . kohosi . . .

a dočkalo se . . . stála před ním . . .
 srdce to ihned vědělo . . .
 Dnem z rána k noci nedohledným,
 tmou horečnatě probdělou
 jen jeho obraz provází ji,
 ať dělá co chce, nepomíjí
 to kouzlo . . . Myslí bůhvínač,
 nepomáhají prosby, pláč,
 domluvy ustarané chůvy:
 Taťjana v zádumčivosti
 už vůbec nedbá o hosty,
 slovíčko s nimi nepromluví,
 nechápe, proč jim kdeco snést,
 a myslí za ně na odjezd.

„Neusnu, chůvo ... víš co, radši
 vyvětrej a sed' u mě, než
 půjdeš spát ...“ „Copak?“ „Je mi k pláči.
 Vyprávěj, nač si vzpomeneš.“
 „Jak, Táňo? Dyž si byla malá,
 co já sem se ti nařikala
 pohádek ... svět to neviděl ...
 těch divoženek, strašidel,
 ježibab ... Všecko se jak dejmy
 z paměti vykourilo ... Ba,
 děvečko, přišla staroba
 choroba ...“ „Počkej ... vyprávěj mi,
 jak ... mělas přece milého ...
 a ... trápila ses pro něho?“

„Já milýho? Brr! až mě zebe,
 dítě, jen od pomýšlení,
 má tchýně — dej jí pámbu nebe —
 dřela by ze mě řemeny ...“
 „Jaks mohla bez lásky být vdaná?“
 „Bohu se zlíbilo ... Muj Váňa
 byl mladší nežli já ... a víš,
 mně bylo sotva třináct, dyž
 tatínek uctil starosvaty
 rosolkou ... za tři neděle
 zažhli nám svíčky v kostele.
 Já měla strachu, lidi zlatý ...
 kdežpak bych mohla veselku
 v těch letech odbejt bez breku ...“

vandrovat od svejch k cizím ráda ...
 Ty neposloucháš! Co je ti?“
 „Všechno tu, chůvo, na mě padá ...
 připadám si jak v zajetí ...
 nemohu dýchat ... hrůza to je ...“
 „Máš v těle nemoc, dítě moje!
 Seš v jednom ohni! Proboha,
 co ti jen dám, já nebohá ...
 Svěcená voda ochrání tě,
 hned pro ní skočím, vezmu jí
 a ...“ „Ne ... víš ... já ... miluji ...“
 „Bůh opatruj tě, moje dítě!“
 A chůva celá zděšená
 Taťjanu křížem znamená.

„Miluji ...“ ústa rozechvěle
 tím slovem prosí, žalují.
 „Máš, děvečko, jen horkost v těle.“
 „Ne, chůvo ... nech mě ... miluji ...“
 Luna, jež sklouzla po pavlánu,
 jako by klekla před Taťjanu:
 lilový mihotavý jas
 ozářil slzy v přítmí řas,
 kadeře havranově tmavé,
 bledou pleť bíle svítící,
 stařenku v dlouhé kytlici,
 s plachetkou na šedivé hlavě ...
 v přísvitě štědře milostném
 vše ztichlo zkolébáno snem.

Nedbale zažvatlaná věta,
 nevybroušená, nesprávná,
 v srdci mi zvonek roztřepetá
 tak jako kdysi za dávna . . .
 Nač hříškům z mládí zpívat tryznu,
 mám slabost pro zvuk galicismů,
 pro lásky, třebaš jepičí,
 pro tvůj verš, Bogdanoviči . . .
 Dost! Už mám sedět v potu tváře
 nad Taťjaniným dopisem,
 slíbím vám ho — a jaký jsem?
 skládám zbraň na bitevní čáře.
 Vkus mluví však i do rýmů:
 ten tam je obdiv k Parnymu.

/XXX/

Příteli, pěvče Hodokvasů,
 kdybys byl tady blízko mne,
 jen u tebe bych hledal spásu
 a naléhavě, neskromně
 žádal bych, prosil: svými slovy
 na nápěv lehce tremolový
 přezpívej vroucí vyznání
 rozbolestněné Taťjany.
 Přijď! postoupím ti rád svá práva.
 Básníku tesknoty, kde jsi? . . .
 Sám bloudí mezi útesy,
 kam nedoléhá světská sláva,
 pod chladnou finskou oblohou
 a nic mé nářky nezmohou.

Zas čtu ty milované řádky,
 památku ze všech nejdražší,
 stesk tajuplně hořkosladký
 zase mě do snů unáší . . .
 Kdo vdechl Taťjaně tu něhu
 lehčí než chmýrka prvních sněhů?
 Kdo našeptal jí doslova
 blouznivý list, v němž promlouvá
 řeč lásky, bludná, přeúchvatná?
 Bůhsud' . . . To fluidum nenajdu,
 chybí v mém slabém překladu
 jak v šedé kopii jas plátna,
 duch v Čarostřelci, hraje-li
 jej žačka po učiteli.

(Taťjanin dopis Oněginovi)

*Píšu vám — co víc? Píšu já vám.
 Co na tom slova pozmění?
 Vím, sama si tím přivolávám
 trest — vaše opovržení.
 Jestli však sebemenší závan
 lítosti probudí váš cit,
 ten nemůže mě zatratit.
 Všechno by, věřte, ve mně spalo,
 nikdy bych vám s tou bezmocí,
 s tou hanbou nešla na oči,
 mít naději, a třebaš malou,
 že občas, aspoň tu a tam
 projížďka zavede vás k nám,
 že vaše tvář, váš hlas v mém světě*

A přece upoutal i jeho
 list roztoužené Tatjany:
 nad slovy prodchnutými něhou
 vnořil se do rozjímání . . .
 a jak si živě představoval
 pobledlý, posmutnělý ovál
 půvabné tváře, sprádal s ní
 líbezně platonické sny . . .
 Snad se v něm pohnul aspoň kradí
 cit dávno zapomenutý,
 nechtěl však pro své vzplanutí
 oklamat důvěřivé mládí . . .
 Dost, vyličím vám raději
 setkání v temné aleji.

Stál bez pohnutí před Tatjanou
 a mlčel. Teprv po chvíli
 promluvil: „Psala jste mi . . . ano . . .
 nezapírejte. Zradily
 vás city studánkově čisté,
 vyznala jste se ve svém listě
 a upřímnost tak nezvyklá
 do skrytu duše pronikla . . .
 stržených strun se dotkla plaše.
 Nač ale hýřit se slovy,
 mé srdce ať vám odpoví,
 tak jako promluvílo vaše:
 vyznám se stejně upřímně,
 pak posoudíte zas vy mne . .

Kdybych si troufal uzamknout se
 do čtyř stěn v roli manžela,
 kdyby mi krásný úděl otce
 má hvězda neodepřela,
 kdyby mě mohly u nevěsty
 vidiny rodinného štěstí
 okouzlit příslibem svých krás,
 o ruku požádal bych vás.
 Zdvořilou chválu opominu,
 opravdu: dávný ideál
 bych v jiné ženě nehledal,
 dnům radosti i týdnům splínu
 poskytla byste přístřeší . . .
 S kým mohl bych být šťastnější? . . .

Já ke štěstí však nemám vlohy,
 mé srdce je mu vzdálené . . .
 Co by tu vaše ctnosti zmohly?
 Nejsem jich hoden — vím, že ne . . .
 Manželství (věřte mému slovu)
 sevřelo by nás do okovů.
 Kdybych vás měl rád nevímjak,
 láska mi zevšední a pak,
 pak nad ničím se neustrnu,
 váš pláč — tím jsem si zcela jist,
 probudí jenom nenávisť.
 Posuďte sama: tolik trnů
 růžemi ze své zahrady
 nám Hymen nevyhradí.

Předjitřní mlha těžce klesá
na pole ladem ležící,
hlad vyštval z hlubokého lesa
šedého vlka s vlčicí ...
kůň rozšiřuje nozdry, cítí
blížkost těch dvou a ostražitý
muž v sedle stoupá do třmenů ...
pasáček žádnou stračenu
poránu z chlěva nepobízí
a pro tulačky v poledne
svůj roh už k ústům nezvedne ...
dívčina zpívá, přede přízi,
louč pološeptem praskotů
jí protepluje samotu.

Venku to nekřesťansky zebe,
stříbrně zvoní holomráz ...
(Teď jistě čekáte rým NEBE,
napadlo mě to ještě včas!)
Lesk říčky má víc elegance
než parket pro moderní tance
a brusle malých nezbedů
vesele sviští po ledu ...
obtloustlá husa k smrti ráda
by spočinula v lůně vod,
nenašlapuje právě vhod,
uklouzla, mávla křídlem, padá ...
jak v rozdrchaných obláčcích
snáší se, krouží první snih.

A jaké slasti tobě zbudou?
Procházky? v zimním období
každá ves nakazí tě nudou
své jednotvárné podoby.
Chceš půl dne v sedle prozahálet?
Jenomže našlapovat na led
i pro koně je nesnadné,
než řekneš popel, upadne.
Buď doma, dobří společníci
Pradt, Walter Scott už jsou tu, čti!
nemáš chuť? Sedni na účty,
pij, hudruj — večer s jednou svící
dohoří, čas se postará,
aby ti plynul do jara.

Oněgin v planém snění bloudí
jak bliženec Childe Harolda,
po lázni ledovaté vody
zvolna se k činu odhodlá:
sám potom chodí v plné zbroji
tupého tága po pokoji,
obléhá stůl a nad číslu
se po každé hře zamyslí.
Zimní den k večeru se kloní:
kulečník dřímá za stěnou,
u krbu je už prostřeno,
přijíždí trojka šedých koní
a Lenskij vchází do dveří ...
konečně! vzhůru k večeri!

Mrazivá noc a z jasné výše
 tajemné spleti souhvězdí
 září tak slavnostně, tak tiše ...
 Tatjana u ledové zdi
 a oblečená do hedvábí
 úplněk k tajné věštbě vábí,
 v zrcadle však se třepetá
 jen žalost v lunu zakletá.
 Vtom ... slyš ... sních křupe ...
 rozběhla se
 k nočnímu chodci ... Tiše zní
 tón šalmajově líbezný
 v toužebně něžném dívčím hlase:
 JMÉNO MI POVĚZTE ... A on
 jí odpovídá: AGAFON.

Tatjana, nežli půlnoc zazní
 — aby čas kouzel neminul —
 na radu chůvy dala v lázni
 k večeri pro dva prostřít stůl.
 Potom však úzkost na ni padla ...
 Já vzpomněl si, jak u zrcadla
 Světlanu jala hrůza — ne,
 nemám sil věstit Tatjaně ...
 Svlékla se, rozestlala lůžko,
 ulehla. Ve tmě něžný Lel
 klubičko snění odvíjel,
 zrcadlo zvolna pod poduškou
 zamžil dech tepla. Do rána
 vše zticha. Spí i Tatjana ...

Noc divný sen má pro Tatjanu,
 když dvanáctkrát zvon udeří:
 po nedozírném sněžném lánu
 jde v bezútěšném příšeří ...
 klopýtá ... náhle ze závěje
 hrozivě, dravě na ni zeje
 hučivá, rmutná, hluboká
 čern zběsněného potoka ...
 nad prudkým proudem drkotají
 dva trámký spjaté třískou kry,
 lstná lávka smrti nad roklí ...
 Tatjana stojí na pokraji
 propasti, která nemá dna,
 zoufale sama, bezradná ...

Zaskočil ji proud černé vody
 jak nepříznivá náhoda ...
 nikdy se přes ni nepřebrodí,
 nikdo jí ruku nepodá ...
 Vtom proti ní se rozčechrává
 vrch závěje ... co je to? ... Hlava,
 trup obrovského medvěda!
 Ach! ... vzlykla ... Zařval ... pozvedá
 a napřahuje těžkou tlapu
 k Tatjaně ... překročila sních,
 sevřela pevně v konečcích
 dvou prstů špičku jeho drápu
 a cupitala přes potok ...
 Jde dál ... on za ní krok co krok ...

Aurora purpurovou dlaní
z kolébky jitra v klínu hor
k jmeninám první blahopřání
se sluncem zvedá nad obzor.
Záplava u Larinů roste
a roste . . . Přijíždějí hosté,
příbuzní, celé rodiny,
na saních, v bryčkách . . . V předsíni
výkřiky, tlačence, zmatek,
v salóně fráze na frázi,
poklony, vtipy, příkazy,
křik kojných, nárek nemluvnátek,
útoky na čaj, na kliku,
mlaskot rtů, štekot mopslíků.

/XXVI/

Pustakov přijel, malý, tlustý,
s ním jeho ještě tlustší choť,
Gvozdin, pán, který neodpustí
mužikům upálený knot,
Skotininovi s kupou dětí
ve věku od dvou do třiceti,
Petuškov, místní lev a rek,
můj nebezpečný bratránek
Bujanov — uválená záda,
čepici, kartáč na tváři,
(tak jak ho znáte, čtenáři)
a penzionovaný rada
Fljanov, žrout, který čenichá,
kde kápne drb či pleticha.

Za Charlikovem roztomile
MONSIEUR TRIQUET sem cupitá,
má CHARME, CHIC paruku a brýle,
z Tambova přijel — rarita.
Je Francouz a ti ke slečnám jsou
galantní — veze Táně CHANSON,
pochopitelně komorní:
RÉVEILLEZ VOUS, BELLE ENDORMIE.
Text poskytl mu starý sborník
ležící ladem po léta,
Triquet jak vtipný poeta
úpravou do podstaty pronik:
odvážně místo BELLE NINA
vybásnil BELLE TATIANA.

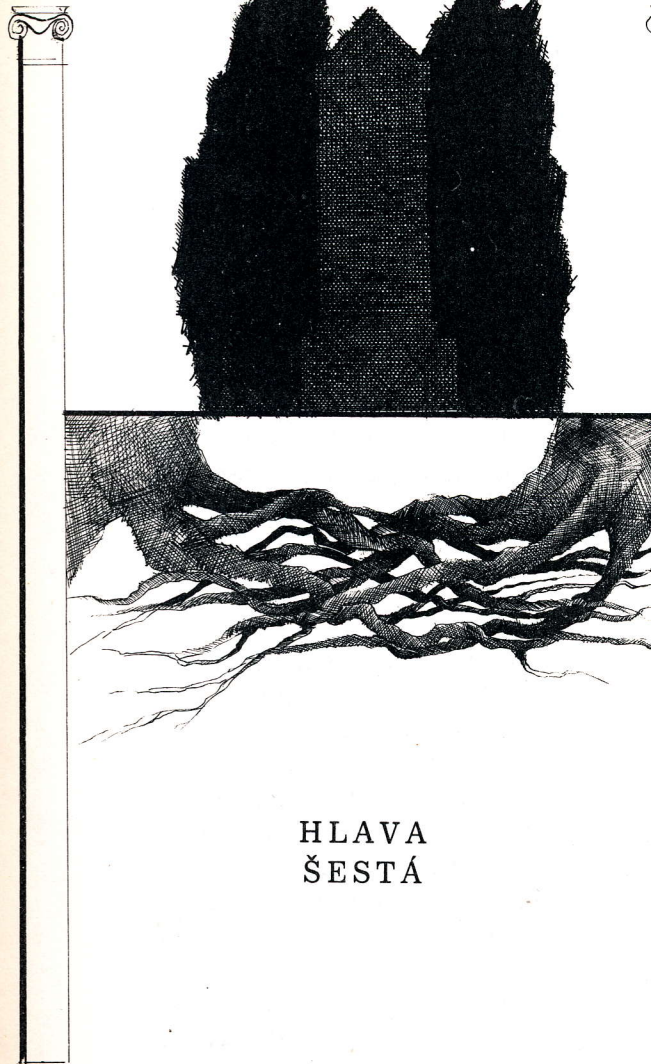
/XXVIII/

V zářivé kráse uniformy
z blízkého města už je tu
naděje matron, vtipný, dvorný
idol všech slečen v odkvětu:
rytmistr. Slyšíte, co říká?
Vzkaz od samého plukovníka!
Kapelu pošle na statek!
Bude bál! Hlouchy děvčátek
už parket pod střevíčky pálí.
Prostřeno! Všichni odpluli
v řetězu párů k tabuli.
Slečny se svorně namačkaly
k Taťjaně, páni naproti.
Kříž a hrr na ty dobroty!

S hrdinou právě stál náš drahý
 Bujanov blízko Taťjany
 a Olgy. Evžen bez úvahy
 zas před Olgou se uklání,
 plavně s ní klouže, nepokrytě
 jí při jakési banalitě
 zápěstí tiskne, očima
 ji donchuánsky objímá
 a samolibá Olga dlouze
 vrací mu pohled . . . Ze všeho,
 co viděl, posed Lenského
 běs žárlivosti: sotva Olze
 Oněgin složil poklonu,
 hned zve ji ke cotillonu.

/XLV/

Ráda by, ale . . . Ne? A proč ne?
 Prý zadala už cotillon
 Oněginovi . . . Co si počne? . . .
 Jak mohla? . . . Bože . . . Je jí on . . .?
 Tak mladá, a už z toho zrna
 zkušených koket . . . povětrná!
 Už chtívá pletek, poměrů,
 už ochutnává nevěru!
 Selhalo sebeovládání:
 proklíná ženskou povahu,
 jde, dá si předvést ke prahu
 koně a jede . . . Jen dvě rány,
 pár pistolí a jedna hrud'
 rozhodnou osud — buď jak buď!

HLAVA ŠESTÁ

Zem, kde dny i v létě jsou mlhavé a krátké . . .
 rodí lid, jenž neví, že smrt je bolestná.

Petrarca

„Mám,“ odpověděl Evžen, „tady
MONSIEUR GUILLOT. S mou volbou je
vše v pořádku a bez závady.
Ten čestný hoch rád souboje
se všemi jeho podmínkami
splňuje, třeba není známý.“
Zareckij polkl naplano.
S úklonou trochu přehnanou
Oněgin ptá se Vladimíra:
„Začneme?“ „Prosím.“ Zareckij
S TÍM ČESTNÝM HOCEM znalecky
dohodu svědků uzavírá,
a než stav zbraní ověří,
beze slov stojí soupeři.

Soupeři! Kdy je slepá pýcha
znepřátelila do krve?
Neprožívali chvíle ticha,
debat a vína teprve
nedávno jenom spolu? Chladně
jak ve snu prožívaném za dne,
jak syn, jenž vraždu otce mstí,
druh druhu chystá jménem cti
smrt dokonale promyšlenou.
Neřeknou slůvko, necítí
tu marnost krveprolití,
úsměvem propast nepřeklenou?
Ne, zášť v nás bují doposud
často jen pro falešný stud.

Zablýskly hlavně. Těžkopádně
zní pod kladívkem nabiják.
Konečně kulka sedí na dně.
Kohoutek promluvil svým CVAKI!
Zvedlo se ocelové víčko,
pramínek prachu nad pánvičkou
zašuměl. Druhé cvaknutí:
kamínek pevně upnutý
je vzepřen! Svědek Guillot v hrůze
utíká za strom. Soupeři
už čekají, až vyměří
Zareckij mírou přesné chůze
sedmnáct kroků do dvou stran.
Už stojí, už si berou zbraň.

„Vpřed!“ Vykročili — hlavně k zemi
a odjištěný uzávěr —
k soupeři soupeř, chladní, němí:
krok, druhý, třetí, čtvrtý, směr
smrt — čtyři stupně do nebytí.
Oněgin, klidný, ostražitý,
pomalu v chůzi pravici
s pistolí zvedá . . . zalící . . .
jdou dál: krok, druhý, třetí, čtvrtý
a ještě jeden . . . po pěti
i Lenskij zved zbraň, vzápětí
Oněgin stiskl spoušť . . . Zvon smrti
udeřil: básník beze slov
upustil z dlaně těžký kov.

Evžen si připadá jak slepý.
 „Ona? ... A tady? ... Vážně? ... Ne ...
 Kde by se tu z těch pustých stepí ...“
 a pozoruje upřeně
 tvář, jež mu připomíná čísi
 v paměti zasunuté rysy,
 skly nutkavého lorňonu.
 „Znáš, kníže, tamtu madonu,
 co se španělským velvyslancem
 hovoří? Tu v tom baretu?“
 Kníže se usmál: „Ale? Tu?
 Hned představím tě ... vidíš, sám jsem
 zapomněl ... jedeš zdaleka ...“
 „Kdo je to?“ „Moje manželka.“

„Oženil ses? A beze slova!
 Nic nevím! Dávno?“ „Předloni.“
 „A žena?“ „Byla Larinová.“
 „Taťjana!“ „Znáš ji?“ „Na koni
 mám k nim skok.“ „Tak pojd!“ Rozjařeně
 přivádí kníže ke své ženě
 druhá, s níž je teď spřízněná.
 A kněžna vidí Evžena.
 Ať hrůza z toho překvapení
 sebevíc srdcem otrásla,
 zmatená, zjihlá, užaslá,
 zůstala přesto beze změny:
 jak předtím prostá, laskavá,
 klidně mu ruku podává.

Nejenže neskřípl tón hlasu,
 nezrudla, nepobledla pleť ...
 cit nerozechvěl ani řasu
 a nerozvlnil ani ret.
 Ať Evžen sebebátavěji
 díval se, v jejím obličejí
 viděl jen bohorovný klid.
 Nadech se, chtěl ji oslovit
 a ... a nic ... Ona rozprávěla,
 ptala se, kde byl, v dědině
 zdali si neodpočine.
 Pak unaveně na manžela
 pohlédla ... sálem propluli ...
 A Evžen stojí strnulý.

Nemůže věřit vlastním očím.
 Opravdu viděl Taťjanu?
 tu, které v tichu dálných končin,
 ve čtvrté hlavě románu,
 osvícen duchem mravních zásad,
 dokázal spásné pravdy hlásat?
 tu, jejíž list má schovaný?
 jež srdcem psala vyznání
 bez lživých frází, bez ostychu? ...
 tu viděl? ... bdí či jenom sní? ...
 Co dívka, jejíž bezmocný
 osud v něm kdysi budil pýchu,
 má společného se ženou
 tak sebejistou, lhostejnou?